

Dette dokumentet er et første utkast og grunnlag for videre debatt i Arbeiderpartiet. Basert på dette dokumentet ønsker programkomiteen å få konkrete endringsforslag til teksten og synspunkter på om dette utkastet dekker de temaene vi mener det er viktig å si noe om i programmet.

Partiprogrammet blir vedtatt på nominasjonsmøtet den 24/11. Inntil det vedtaket er teksten i dette dokumentet FORSLAG som blir diskutert i partiet.

1 Forslag til partiprogram for Fredrikstad Arbeiderparti, 01102018

2
3 Programkomiteens høringsutkast

4
5
6 Innledning

7 Fredrikstad Arbeiderparti sin visjon for Fredrikstadsamfunnet er et samfunn med like
8 muligheter for alle – uavhengig av sosial bakgrunn, alder, kjønn, etnisk bakgrunn og seksuell
9 legning. Et tolerant og mangfoldig samfunn som har en åpen port mot verden og som
10 engasjerer seg utenfor eget lokalsamfunn.

11
12 De lokale og praktiske sakene som kommunepolitikken dreier seg om, henger imidlertid
13 nøye sammen med de store spørsmålene som folk sliter med over hele verden.

14
15 Tre utfordringer som vi må forholde oss til på alle nivåer er:

- 16 - de store og økende forskjellene mellom fattige og rike, her og ellers i verden
17 - klima- og miljøsituasjonen, som krever umiddelbare og radikale tiltak
18 - den moderne folkevandringen med flukt fra krig, undertrykkelse, fattigdom og
19 miljøkatastrofer, og utfordringer med integrering i fremmede kulturer

20
21 Fredrikstadsamfunnets hovedutfordring er at antallet arbeidsplasser ikke vokser i takt med
22 befolkningsveksten. Arbeid til alle vil være vårt hovedmål, slik at alle kan bidra til
23 samfunnsutviklingen i framtidens Fredrikstad. Vi må også se ut over kommunegrensene og
24 bidra til et konstruktivt samarbeid om å bidra til flere arbeidsplasser i hele Nedre Glomma-
25 regionen og Viken fylke.

26
27 Vi sier et klart og utvetydig nei til all form for konkurranseutsetting av de grunnleggende
28 velferdstjenestene som skole og eldreomsorg.

29
30 Et klart og utvetydig ja til å bygge ut velferden gjennom å bedre skolen, eldreomsorgen og
31 kulturtilbudet i stedet for skattekutt.

32
33 Et klart og utvetydig ja til at nærings- og arbeidslivet har krav på forutsigbare kommunale
34 rammebetingelser, rask og effektiv tilrettelegging og service med høy kvalitet.

35
36 Arbeiderpartiets politikk i Fredrikstad bygger på fem hovedmål:

- 37 - et seriøst og anstendig arbeidsliv
38 - fremtidsrettede og klimavennlige lokalsamfunn
39 - bygge sterke lag rundt det enkelte barn
40 - at eldre skal få være sjef i eget liv
41 - rause og inkluderende lokalsamfunn

42
43 Hvis vi skal nå målene vi setter oss så er det helt avgjørende at vi fortsatt har orden i
44 kommuneøkonomien. Vårt partiprogram er ambisiøst på vegne av oss selv men ikke minst
45 på vegne av fredrikstadsamfunnet. Evnen til å gjennomføre mål og tiltak vi har satt oss fore
46 er avhengig av at kommunens økonomi går i balanse.

Helse

God helse gir livskvalitet

Helse er viktig for alle, og helse dreier seg om mer enn å spise sunt og mosjonere. Det handler også om utdanning, arbeid, kulturopplevelser, bolig, familie og venner og innholdet i hverdagen. Nøkkelen til god helse er forebygging og tidlig innsats. Vi ønsker en kommune der det er bedre balanse mellom forebygging og behandling. Pasientens behov må stå i sentrum for planlegging, organisering og oppbygging av tjenestene.

Målet må være at brukere av tjenester får leve sine liv mest mulig på egne premisser. En lyttende, endringsvillig kommune med et velfungerende samarbeid mellom alle deler av helsetjenesten er avgjørende for å få til dette. Levekårsundersøkelsen skal fortsatt legges til grunn for all kommunal virksomhet. I tillegg vil vi ta i bruk ny teknologi, videreutvikle gode fagmiljøer og styrke tillit og respekt for ansattes kompetanse i et nært samarbeid med pårørende og frivillige.

Fredrikstad har utfordringer når det gjelder ulikhet i helsetilstand og levekår. Forskjellen viser seg blant annet i gjennomsnittlig forventet levealder mellom ulike geografiske områder. Dårlig helse rammer ikke bare den enkelte, men ofte hele familien. Det er et sentralt mål for Arbeiderpartiet å utjevne helseforskjellene i byen.

Samhandlingsreformen gir kommunen et større ansvar for helsetjenestetilbudet. Vi vil i samarbeid med frivillige organisasjoner utvikle et bedre folkehelsetilbud til byens befolkning.

Vi trenger bedre tverrfaglig arbeid mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten og et helhetlig forebyggende arbeid knyttet til livsstilssykdommer, rus og psykisk helse. Mange mennesker vil i løpet av et liv oppleve å bli psykisk syke. Mange psykiske lidelser kan forebygges, andre kan med tidlig behandling få rask helbredelse. Forebygging av psykiske problemer skjer gjennom gode fellesarenaer og gode helsetjenester som fanger opp de som sliter.

Vi vil bygge ut helsestasjoner og skolehelsetjenesten, drive ustrakt oppsøkende arbeid, og bygge opp lavterskeltilbud for psykisk helsevern.

I en krevende økonomisk hverdag for kommunen mener vi det er muligheter til å effektivisere helsebyråkratiet samtidig som vi gir brukere bedre tilbud og ansatte en meningsfylt arbeidssituasjon. Vi vil at Fredrikstad skal være en foregangskommune i dette arbeidet.

Mange i Fredrikstad har det bra, men midt i velstandsveksten er forskjellene mellom folk blitt større. De sosiale forskjellene har økt. Samtidig vet vi at ensomhet er en stor utfordring for mange mennesker. For Arbeiderpartiet er det viktig at alle har like muligheter. Vi vil at Fredrikstad fortsatt skal være en trygg og god by og da må økonomiske forskjeller reduseres, fattigdom bekjempes og ensomhet forebygges.

Vi vet at det i årene som kommer vil bli flere eldre i vår kommune. Dette medfører utfordringer, men også muligheter. Arbeiderpartiet vil at vi skal være i forkant i denne utviklingen. Vi skal videreføre partiets innsats for god eldreomsorg der nye løsninger tas i bruk samtidig som vi satser på å være ledende på utvikling og bruk av ny velferdsteknologi.

Derfor vil Fredrikstad Arbeiderparti:

- en trygg og funksjonell bolig er en forutsetning for et godt liv, enten behovet er sykehjemsplass, omsorgsbolig med eller uten bemanning eller tilpasset bolig. Derfor skal Fredrikstad Arbeiderparti videreføre satsingen på egnede boligtilbud for alle som har utfordringer i det vanlige boligmarkedet.
- fortsette den planmessige utbyggingen av sosiale boliger i Fredrikstad
- tjenestene i helsesektoren skal være tilpasset den enkeltes behov og være av god kvalitet. Derfor er brukermedvirkning og pårørendesamarbeid viktig for å kunne tilby riktige tjenester.
- skal du jobbe i helse- og velferdsseksjonen i Fredrikstad, skal normen være fulle stillinger, for å sikre god kvalitet på tjenestene.
- styrke kompetansen hos de ansatte i helse- og velferdsseksjonen.
- Fredrikstad kommune må satse mer på hjemmesykepleien, hverdagsrehabilitering og praktisk bistand.
- kommunen skal styrke samarbeidet med de frivillige interesseorganisasjoner og jobbe for å gjøre det lettere å drive frivillig arbeid, og påse at tilbudet fra de frivillige organisasjonene utfyller det offentlige tilbudet til befolkningen.
- de som ønsker å gjøre en frivillig innsats i helse- og omsorgstjenestene skal få mulighet til det, dette kan gjøres ved samordning gjennom en frivillighetskoordinator.
- at folkehelseperspektivet skal være en del av alle tjenester i kommunen.
- ha et aktivt samarbeid med pårørende i alle tjenester, anerkjenne deres innsats og sørge for at pårørende får støtte og avlastning. Familieperspektivet er viktig og barn som er pårørende skal fanges opp og tilbys oppfølging for å forebygge helseskade.
- Fredrikstad kommune skal satse på ny velferdsteknologi, for at flere skal kunne leve et godt liv med nedsatt funksjonsevne.
- forbedre tilbudet innen psykisk helse og rusmestring, med særlig vekt på barn og unges psykiske helse, samt en styrking av ettervernet.
- det må utarbeides nye tiltak mot vold i nære relasjoner, og arbeidet må evalueres i et samarbeid mellom ulike faggrupper.
- satse på bedre skolering og kompetanse slik at kvaliteten på omsorgen ved livets slutt blir forsterket.
- det skal være sosial profil på egenandeler.
- utvidet åpningstid for aktivitets- og dagsentertilbud som forebyggende tiltak for personer med bistandsbehov, og utvikle aktivitetstilbud for barn med nedsatt funksjonsevne.
- videreføre brukerombudet.

Kultur

140 Kultur er viktig hele livet, men det er en særlig viktig oppgave å bidra til at barn og unge i
141 Fredrikstad møter kultur tidlig, og at de får medvirke til å skape god kultur. Vi vil styrke den
142 kulturelle grunnmuren i byen ved å videreutvikle kulturtilbudene der vi bor.

143
144 Et godt tilbud innebærer mangfold. Kunst, kultur, idrett og frivillighet gjør samfunnet vårt
145 rikere. Vi vil legge til rette for et mangfold av ulike kulturtilbud og kunstneriske uttrykk som
146 skal bestå av profesjonelle og amatører. Alle skal sikres tilgang til kunst- og
147 kulturopplevelser, og gis muligheten til å uttrykke seg gjennom kunst og kultur.

148
149 Kulturopplevelser gir livene våre innhold og binder oss sammen som mennesker. Kulturen er
150 med på å bryte barrierer og skaper nye og sterkere fellesskap. Vi trenger kultur som
151 utfordrer, forener og får oss til å strekke oss – både som individer og i fellesskap. Uten de
152 frivillige organisasjonene ville mange oppgaver vært uløste, og byens sosiale og kulturelle liv
153 vært fattigere. Vi vil derfor styrke det frivillige arbeidet ved å legge forholdene bedre til
154 rette.

155
156 Idrett gir livskvalitet og mestring for den enkelte, og deltagelse i organisert idrett skaper
157 fellesskap, gir opplevelser og verdifull fysisk aktivitet. Idrettsopplevelser er en viktig
158 bidragsyter for bedre integrering, folkehelse, sosial utjevning og likestilling. Vi vil derfor sikre
159 gode idrettstilbud som er lett tilgjengelig for alle, særlig for barn og unge.

160
161 Vi vil gi alle mennesker mulighet til å delta i idrett ut fra sine egne ønsker og behov. Idretten
162 skal ha gode vilkår på alle plan, og vi vil særlig styrke barne- og ungdomsidrett.

163
164 Vi vil at ambisjonene for kultur og idrett skal heves, og tersklene for deltakelse skal senkes.

- 165
- 166 • stimulere frivillig arbeid og kommunalt samarbeid med frivillige organisasjoner
 - 167 • sikre at natur og idrettsanlegg er tilgjengelige for alle
 - 168 • gratis utlån av lokaler, baner og haller til barn og ungdom under 19 år
 - 169 • fortsette gratis utlån av sports- og fritidsutstyr i samarbeide med frivillige
170 organisasjoner
 - 171 • ta vare på og utvikle fritidsklubbene som viktige rusfrie møteplasser
 - 172 • arbeide for å opprette et bygalleri
 - 173 • støtte opp om ordninger for atelierfellesskap
 - 174 • arbeide for å bli en friby for kunstnere
 - 175 • opprettholde kinoen til fortsatt å være en av landets beste
 - 176 • utvikle biblioteket til en ny møteplass og integreringsarena
 - 177 • være tilrettelegger for festivaler og arrangement som gir Fredrikstad identitet
 - 178 • bevare grønne lunger og ta vare på levende torg
 - 179 • fortsette arbeidet med å videreutvikle/bevare Kongsten fort og Isegran som
180 historiske kulturarenaer
 - 181 • arbeide for å realisere Fylkeskulturscenen
 - 182 • arbeide for å få til et Industrimuseum
 - 183 • ta vare på kulturminner, både til lands og til vanns
 - 184 • samarbeide om et nasjonalparksenter
 - 185 • jobbe for å etablere et nasjonalt eller regionalt maritimt senter på Isegran

- legge til rette for bedre anleggsdekning (idrettsarenaer, kunstgress osv)
- bedre rammebetingelser for kultur og idrett

By- og næringsutvikling

Fredrikstad er en levende og mangfoldig kommune som gir oss som bor her mange muligheter. Folk synes Fredrikstad er en god by å bo i, og vi skal ha et godt tilbud til alle våre innbyggere. Byen vår har en god kombinasjon av flott natur, et godt kulturliv, gode studiemuligheter, flotte bomiljøer og et variert næringsliv. Vår politikk skal sikre en ansvarlig økonomi, velferdstilbud til alle og en helhetlig og langsiktig byutvikling med fokus på gode levekår, klima- og miljøvennlige løsninger og næringsutvikling. Miljøperspektivet skal ligge til grunn i all by- og næringsutvikling i Fredrikstad.

En by som vokser

Flere flytter til Fredrikstad og god byutvikling er viktig for at Fredrikstad skal bli en bedre by og bo i, ikke bare større. Kommunen skal ha hovedansvaret for en god areal- og samfunnsplanlegging, samtidig som private aktører er velkomne. Kommunen har mange gode ressurser for å legge til rette for utvikling, men vi trenger å bli enda bedre. Regulering- og byggesak må styrkes for å få raskere saksbehandling og for å bli en bedre næringskommune. Fortetting er et viktig virkemiddel for byutvikling, men må ikke skje på bekostning av grønne områder, kulturminner og lokalt særpreg.

En levende by

Vi forventer sterk befolkningsvekst i Fredrikstad de neste ti årene. Både av hensyn til klima og byutvikling er det ønskelig at flere bosetter seg i sentrum. Fortetting og muligheter til å bygge høyere i definerte områder gir flere leiligheter og kontorarbeidsplasser – som begge bidrar til mer aktivitet og næringsutvikling. Byliv skapes på bakkeplan og sentrum trenger flere beboere for å skape grunnlag for et større handels- og tjenestetilbud til en økende befolkning.

Vi vil:

- fortette i bykjernen
- bygge i høyden der forholdene ligger til rette for det
- øke antall studentboliger
- øke antall kontorarbeidsplasser i bykjernen
- bli blant landets beste og mest effektive kommune på byggesaksbehandling

Flere jobber

Kommunen har en svært viktig rolle med å tilrettelegge for en positiv næringsutvikling. Forutsigbarhet i samferdselsprosjekter og arealplaner er viktig for næringsutvikling. Vi har som grunnholdning at vi skal legge til rette for vekst og utvikling og jobber for å sikre stabile rammebetingelser. Fredrikstad har som andre industribyer behov for kontinuerlig omstilling. Vi er en bostedsattraktiv kommune, men det skapes ikke nok arbeidsplasser til oss som bor her. Fredrikstad Arbeiderparti vil derfor være en garantist for å videreføre og videreutvikle en offensiv næringspolitikk.

Fredrikstad er en stor hyttekommune og hytteturister bidrar til næringslivet i kommunen. Det ligger et potensial i å fortette eksisterende hytteområder. Hyttebygging gir næringsutvikling gjennom bruk av lokale entreprenører.

Vi vil:

- legge til rette for utvikling og at mer gods transporteres via Borg Havn
- prioritere veier som understøtter næringsutvikling høyere i Bypakka
- sikre arealer til ny næring
- lage ny næringsplan med et bredt spekter av virkemidler for å understøtte positiv næringsutvikling som, næringsvert, næringsfond, Smart Fredrikstad satsning, sentrumsleder og næringsavdeling i kommunen.
- videreføre parkeringspolitikk som stimulerer til handel.
- legge til rette for hyttebygging primært gjennom fortetting av eksisterende hytteområder

Gamlebyen

Gamlebyen er et av Fredrikstads sterkeste kort og bør videreutvikles gjennom å sikre mer liv gjennom hele døgnet og året.

Vi skal videreutvikle Gamlebyen gjennom:

- sterkere kommunal styring gjennom å få vedtatt en egen kommunedelplan.
- egen sentrumsleder for Gamlebyen, som sikrer en mer levende bydel med for eksempel markeder, festivaler osv.

Ælva

Ælva er viktig for Fredrikstad og er sentral i et levende bybilde. Båtbyen Fredrikstad bør ha en elvepromenade hvor båter kan legge til. Dette skaper liv i sentrum og bidrar til å løfte handels- og servicenæringen.

Vi skal videreutvikle elva gjennom å:

- videreutvikle byfergene
- vurdere å utvide fergetilbudet til nye anløp (Langøya og Lisleby/Selbak)
- sikre bedre korrespondanse mellom ferger, buss og tog
- etablere bystrand
- videreutvikle gjestehavn

Klima og miljø

Fredrikstad Arbeiderparti vil arbeide for en god, langsiktig og bærekraftig utvikling, og være pådriver i arbeidet for et bedre miljø.

Vi vil iverksette kraftfulle tiltak og håndheve de ulike miljøstandardene. Dette gjør vi på en ansvarlig måte som gir muligheter for omstilling og sikrer gode og trygge arbeidsplasser.

Vi prioriterer overgang til fornybar energi slik at skadelige utslipp reduseres og naturressursene forvaltes godt. Vi vil videreføre tiltak for å redusere klimagassutslipp.

279 I transportsektoren er det viktig å stimulere overgangen til utslippsfrie biler. De fordelene el-
280 biler har i parkering og framkommelighet må fortsette. I kollektiv- og varetransporten vil vi
281 arbeide for overgang til bruk av biogass. Frevar produserer i dag biogass tilsvarende 3 mill.
282 liter bensin i året. Dette bør utvides ytterligere.

283

284 Landstrøm til skip som anløper Borg havn vil være et viktig bidrag til å redusere utslipp. Det
285 må stilles krav om at bl.a. cruiseskip som anløper Borg Havn benytter landstrøm.

286

287 Fredrikstad Arbeiderparti vil

- 288 • arbeide for økt kapasitet på fornybar energi gjennom bl a å øke produksjonen av
- 289 biogass slik at den blir en enda større andel av drivstoffet i kommunen framover
- 290 • arbeide for etablering av landstrøm i Borg havn slik at det kan kreves tilkobling av
- 291 bl.a. cruisebåter
- 292 • arbeide for endring av det internasjonale regelverket, slik at alle skip må
- 293 tilrettelegges for tilkobling til landstrøm

294

295 Arealbruk og transport

296 Effektiv arealbruk er en av de viktigste forutsetningene for en bærekraftig utvikling. Ombruk
297 av arealer til nye formål er godt miljøvern. Kommunen som arealforvalter må sikre gode
298 planprosesser med utgangspunkt i gjeldende planer.

299

300 Fredrikstad Arbeiderparti vil

- 301 • legge til rette for jernbane med dobbeltspor og stasjon i sentrum
- 302 • arbeide for redusert arealforbruk gjennom god og effektiv planlegging
- 303 • unngå nedbygging av matjord gjennom særskilt vern av verdifull matjord i
- 304 kommuneplanarbeidet
- 305 • stimulere til økt bruk av kollektive transportmidler og kommunens ferger
- 306 • bedre forholdene for syklende og gående. Gjennomgående sykkeltraseer inn til og i
- 307 sentrum og flere bilfrie sentrumsområder etableres

308

309 Kulturminner

310 Fredrikstad er rik på kulturminner. Dette gjør kommunen attraktiv, både for oss som bor her,
311 og de som besøker oss. Formidling av kunnskap om vår historie gjennom kulturminnene og
312 kulturlandskapet er en viktig oppgave ved siden av bevaring av selve kulturminnene.

313

314 Fredrikstad Arbeiderparti vil

- 315 • håndheve kulturminnevernet
- 316 • støtte arbeidet med også å gi nyere tiders kulturminner et effektivt vern, og
- 317 iverksette tiltak i henhold til kulturminneplanen
- 318 • prioritere industrielle kulturminner og kulturminner knyttet til arbeiderhistorie

319

320 Naturen, naturmangfoldet og helhetlig planlegging

321 I det forebyggende arbeidet mot klimaendringene er friområder og sammenhengende
322 naturområder viktige og må sikres gjennom kommunens planarbeid.

323 Bekkene våre er viktige elementer i denne sammenhengen. De er avgjørende for det

324 biologiske mangfoldet, bl.a. for sjøørettsfiske, som igjen er en viktig del av friluftslivet i

325 kommunen. Vi vil ta initiativ til en dugnad for å bevare og restaurere bekkene. Kommunen

326 bør gi tilskudd til frivillige organisasjoner, lokalsamfunnsutvalg, jeger- og fiskeforeninger og
327 andre til slikt arbeid.

328

329 Viktige leveområder for truede arter som gamle gårdsdammer og beitemarker må bevares.

330

331 Øra naturreservat er av internasjonal betydning og har gjennom 40 år vært sikret gjennom
332 Naturvernloven. Området bør legges bedre til rette med flere stier og infotavler.

333 Tilgjengeligheten til området må økes for alle grupper i samfunnet. Kunnskapen om Øra-
334 områdets betydning må formidles til skoleklasser og allmenheten på en enklere og bedre
335 måte.

336

337 Fredrikstad Arbeiderparti vil

- 338 • arbeide for å styrke kunnskapen om naturmangfoldet i kommunen, blant annet Øra
- 339 Naturreservat
- 340 • ta vare på marka, strandsonen og øvrige friluftsområder i kommunen
- 341 • opprettholde markagrensa
- 342 • legge til rette for fysisk aktivitet og trivsel for alle grupper i samfunnet
- 343 • støtte opp om arbeidet med å restaurere bekkene våre, bl.a. Slevikbekken,
- 344 Bjørnevågbekken og Enhuusbekken.

345

346 Avfallshåndtering

347 Avfall er ressurser på avveie. Gjenbruk er den beste måten å redusere avfall på. Dette bør
348 stimuleres. Avfallshåndteringen må utbygges videre, med bl.a. kildesortering
349 av matavfall.

350

351 Fredrikstad Arbeiderparti vil

- 352 • stimulere til gjenbruk
- 353 • styrke kildesorteringen og iverksette innsamling av matavfall
- 354 • etablere ordning med panteringer

355

356 Matsvinn

357 Det kastes for mye mat. Å redusere matsvinn er et viktig tiltak i miljøvernpolitikken i årene
358 som kommer. Myndighetene og matvarebransjen har inngått en samarbeidsavtale med mål
359 om å halvere matsvinnet i Norge innen 2030. Fredrikstad Arbeiderparti vil fortsette å være
360 en pådriver for slike tiltak.

361

362 Fredrikstad Arbeiderparti vil

- 363 • redusere matsvinn med 50% innen 2030 ved å følge opp strategien «Mat og miljø»
- 364 og iverksette tiltak
- 365 • ta initiativ til et pilotprosjekt for «snål frukt og grønt» i grunnskolen
- 366 • jobbe for at Fredrikstad kommune skal bli en palmeoljefri kommune

367

368 Plast

369 Plast på avveie er et stort samfunnsproblem, og Fredrikstad Arbeiderparti vil iverksette tiltak
370 for å redusere unødvendig plastbruk, og drive holdningsskapende arbeid ovenfor
371 husholdningene og næringslivet.

372

373 Fredrikstad Arbeiderparti vil

- 374 • forby bruk av unødvendig plast og arbeide for å erstatte engangsprodukter av plast
- 375 med fornybare alternativer
- 376 • fase ut bruk av unødvendig plast i kommunens kantiner samt bruk av maling som
- 377 inneholder plast på kommunale bygg
- 378 • vurdere miljøvennlige alternativer ved anskaffelse av nytt veivaskeutstyr for å
- 379 redusere utslipp av mikroplast
- 380 • vurdere nye tiltak for å redusere mengden plast på avveie i renovasjon

381

382 Klimatilpasning flom og overvann.

383 Vi er nødt til å tilpasse oss klimaendringene. Det blir mer nedbør og sterkere vind. Dette
384 betyr økte problemer med overvann, havnivåstiging og stormflo. Fredrikstad kommune har
385 tatt konsekvensen av at havet vil stige, og vedtatt økte begrensninger for bygging i utsatte
386 områder.

387

388 Klimaendringene og økte nedbørsmengder vil også øke faren for erosjon og flere
389 kvikkleireskred.

390

391 Vi må gjøre kommunen robust overfor disse utfordringene, både gjennom planlegging av
392 nye utbyggingsområder og gjennom tiltak i allerede utbygde områder.

393

394 Fredrikstad Arbeiderparti vil iverksette tiltak for å forebygge flom og overvann ved å

- 395 • delta aktivt og være pådrivere i de interkommunale prosessene som pågår, som
- 396 f.eks. «Framtidens byer»
- 397 • fortsette arbeidet med å bygge ut og modernisere vann- og avløpssystemene
- 398 • vurdere forskjellige tiltak, f.eks. fordrøyningsteknikk av veigrøfter

399

400

401 Frivillighet og lokalsamfunn

402

403 Lokalsamfunn

404

405 Alle bor i et lokalsamfunn. Trygge, rause og aktive lokalsamfunn er nøkkelen til å trives der vi
406 bor. I Fredrikstad er vi i den heldige situasjonen at vi har 21 lokalsamfunnsutvalg, som består
407 av representanter fra lag, foreninger, skole og andre ildsjeler i nærmiljøet. Utvalgene er et
408 viktig bindeledd mellom de enkelte lokalsamfunnsområdene og kommunen. Mange av
409 tiltakene som er blitt gjennomført i de senere årene har skjedd etter innbyggerinitiativ
410 gjennom lokalsamfunnsutvalgene.

411

412 Arbeiderpartiet vil:

- 413 • fremme frivillighet og deltakelse ved å mobilisere lokalsamfunnets ressurser.
- 414 • sikre arealer og planlegge for gode grøntområder, friluftsområder, møteplasser og
- 415 infrastruktur som er tilgjengelig for alle.
- 416 • legge til rette for lek, aktivitet, kulturtilbud, naturopplevelser og fritidstilbud.
- 417 • legge til rette for trygghet og deltakelse i sosiale fellesskap.

418

419 Frivillighet

420

421 Frivillig arbeid er en av de viktigste drivkreftene i et godt lokalsamfunn og er en hjørnestein i
422 norsk kultur og samfunnsliv. Frivilligheten er mangfoldig og det er viktig å fortsatt bidra til
423 dette arbeidet, også økonomisk.

424

425 Arbeiderpartiet vil:

426

- 427 • opprettholde og styrke lokalsamfunnsutvalgene
- 428 • sikre gode folkebibliotek lokalt med bredt utvalg og kompetent personale
- 429 • sikre at nye skoler som hovedregel skal bygges med flerbrukshaller som er
430 tilgjengelig for idretten utenom skoletida.
- 431 • avsette miljømidler til lokalsamfunnsutvalg for videre fordeling til lag og foreninger
432 som utfører ryddedugnader
- 433 • sikre forutsigbar drift av Frivilligsentralene over flere år gjennom egen post i
434 budsjettet.
- 435 • stimulere til frivillig samfunnsbyggende arbeid og kommunalt samarbeid med frivillig
436 sektor
- 437 • stimulere til at pensjonister og andre ressurspersoner deltar i det frivillige arbeidet
- 438 • sikre lett tilgjengelig informasjon om kommunenes tilbud av kulturaktiviteter, kurs
439 o.l.
- 440 • sikre lett tilgjengelig oversikt over de forskjellige aktører innen frivillige arbeide
- 441 • øke antallet fritidsklubber
- 442 • øke antallet møteplasser for frivillighet og arbeide for å opprette et Frivillighetens
443 hus
- 444 • legge til rette for andre aktiviteter laget av og for barn og ungdom
- 445 • fokusere på tiltak rettet mot mennesker med flerkulturell bakgrunn, spesielt kvinner
- 446 • være behjelpelig med støtte til instrumenter og instruktører til skolekorpse
- 447 • legge til rette slik at Kirken og andre trossamfunn får mulighet til utvikling og
448 samarbeid

449

450

451 Digitalisering/digital kommunikasjon

452

453 Digitalisering handler om innføring av digital teknologi som effektiviserer prosesser og
454 endrer hverdagslivet. Det vil gi oss utfordringer, men også nye muligheter. Det er viktig at
455 alle aldersgrupper og sektorer i samfunnet henger med på utviklingen slik at ingen faller
456 utenfor.

457

458 Arbeiderpartiet vil:

- 459 • jobbe for å omstille de som mister arbeidsplassen som følge av digitalisering
- 460 • jobbe for at digitalisering fører til et mer inkluderende samfunn.
- 461 • være en pådriver for god digitalisering og utvikling i næringslivet
- 462 • innføre et kunnskapsløft rundt IKT hos ansatte i offentlig sektor
- 463 • kommunen skal tilby gratis IKT kurs for eldre mennesker
- 464 • kommunen skal tilby tilgang til datamaskin til de som ikke har det
- 465 • utlån av skole-pc på fulltid
- 466 • begynne tidligere med arbeid med IKT i skolen

- teknologisk kunnskapsløft hos lærere

Arbeidsliv

Reiselivet

Økt verdiskaping med grunnlag i helårs sysselsetting er etter Fredrikstad Arbeiderpartis syn det viktigste målet i reiselivspolitikken.

- Fredrikstad Arbeiderparti vil arbeide for at næringen gis forutsigbare rammebetingelser gjennom et høyt nivå på statens bidrag til markedsføring i utlandet.

Serveringsnæringen

Fredrikstad kommune har som oppgave å gi og kontrollere serverings- og skjenkebevillinger. Det er viktig å ha en serveringsbransje med seriøse aktører. Arbeidslivskriminalitet, svart arbeid og skatteunndragelser må bekjempes også av kommunene. Samtidig som det er viktig at skjenkebestemmelser tar hensyn til de potensielle sosiale konsekvensene som et usunt alkoholforbruk kan medføre, er det viktig for næringen at de har gode og forutsigbare vilkår. Fredrikstad Arbeiderparti vil bygge opp under den profesjonelle og seriøse delen av utelivsbransjen.

- Fredrikstad Arbeiderparti vil innføre prikkbelastning i forhold til skjenkebevilgning ved brudd på forskriften om allmenngjøring av Riksavtalen
- Fredrikstad Arbeiderparti vil utarbeide en alkoholpolitisk plan der bevillingspolitikken legger rammer og vilkår som tar hensyn både til de overordna sosialpolitiske forhold og til næringspolitiske utfordringer.
- Fredrikstad Arbeiderparti mener det må etableres et samarbeid over kommunegrensene for å utarbeide like rutiner i bevillingspolitikken og gjennomføring av samordnede kontroller.
- Fredrikstad Arbeiderparti vil stanse eventuelle overetableringer av skjenkesteder ved å bruke det kommunale planverket for å regulere etableringer.
- Fredrikstad Arbeiderparti skal arbeide for at «Fredrikstad Modellen» implementeres i kommunale og interkommunale selskaper. Samt i selskaper hvor Fredrikstad kommune er majoritetseier. Vi skal videre ta ett initiativ ovenfor for store byggherrer som OBOS, for at de skal gjøre bruk av Fredrikstad Modellen.

Fredrikstad har høyere arbeidsledighet enn gjennomsnittet både i Østfold og Norge. Derfor er det viktig å legge til rette for vekst i eksisterende næringsliv og for etablering av nye bedrifter. Samarbeidet med næringslivet må bli enda bedre. Kommunen må være en offensiv og attraktiv samarbeidspart og legge til rette for at virksomheter som vil etablere seg tilbys attraktive næringsarealer. Borg havn må gis muligheter for vekst og utvikling og det må legges til rette for at mer gods transporteres via havna. Et nytt industriområde bør etableres på Tofteberg i Borge.

Offentlige tjenester i egenregi

- Offentlige tjenester i egenregi sikrer bedre lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår, og arbeidet mot konkurranseutsetting, anbud, utskilling og andre former for privatisering må derfor intensiveres. Arbeidet med å ta tilbake og etablere tjenester i

egenregi, gjelder alle offentlig finansierte tjenester som er skilt ut, konkurranseutsatt eller privatisert. Dette gjelder også tjenester som har vært privatisert i lang tid, som kollektivtrafikk og renovasjon.

- Medarbejderdrevet omstilling er et alternativ til privatisering og konkurranseutsetting. Omstilling i tjenester som er drevet i egenregi, viser at samarbeid er et reelt og godt alternativ til konkurranse, og gir gode resultater. Egenregi gir muligheter for langsiktig planlegging av organisasjon, drift og kompetanseutvikling, og sparer kostnader knyttet til anbudsprosesser. I arbeidet med å utvikle offentlig sektor i en klimavennlig retning, vil tjenester i egenregi gi nødvendig styringsmulighet for krav og omstilling til et lavutslippssamfunn.
- Konkurranseutsetting og privatisering i offentlig sektor har ikke gitt bedre tjenester. Ved konkurranseutsetting og privatisering mister offentlig sektor kompetanse, og muligheten for innsyn, demokratisk styring og kontroll svekkes. Manglende innsyn fører til mer sosial dumping og arbeidsmarkeds kriminalitet.
- Gjennom lokalt trepartssamarbeid kan vi jobbe mot sosial dumping, motvirke konkurranseutsetting og privatisering, og tilrettelegge for rekommunalisering og egenregi. Dette krever at tillitsvalgte fanger opp endringer, kjenner seg trygge, og vet hvordan slike saker følges opp. Det lokale nivået må kunne varsle om og følge opp prosesser med konkurranseutsetting, anbud og privatisering.

Heltid/deltid

Deltid er ett av arbeidslivets største problemer. Deltidsarbeidende mangler forutsigbarhet for jobb, inntekt og fritid. Deltid er også et pensjonsproblem. En helsefagarbeider som jobber 75 prosent stilling og jobber i privat sektor vil tjene for dårlig til å kunne ta ut tidligpensjon fra 62 år selv om hun har rett til AFP.

Pleie- og omsorgssektoren har utviklet et A- og B-lag. A-laget jobber hver tredje helg eller sjeldnere, og har fast stilling. En fjerdedel av sykepleierne jobber ikke helger i det hele tatt, viser tall fra Spekter. Jo eldre sykepleierne blir, jo færre helger jobber de. Andelen helsefagarbeidere som jobber helg er større enn både sykepleiere og spesialsykepleiere. Og den er lik gjennom hele karrieren.

«Hullene» i turnusen dekkes opp av ansatte i diverse stillingsbrøker – i stadig jakt på ekstravakter. Det er dette diskusjonen om jobbing i helgene egentlig handler om. Dersom punktene under gjennomføres og det fortsatt ikke er mulig å gi heltid til dem som ønsker det, kan løsningen være at alle bidrar og jobber noen flere helger i året.

- Det må være en rettferdig skift- og helgebelastning på arbeidsplasser som er i gang 24 timer i døgnet, sju dager i uka. Hvis helsearbeidere som i dag jobber sjeldnere enn hver tredje helg bidrar, kan det hende at ingen behøver å jobbe mer enn hver tredje helg – hvis de ikke ønsker det.
- Det må ansettes faste, kompetente vikarer. Det er viktig at vikarene får god opplæring og blir en ressurs, ikke en belastning.
- Plikt for arbeidsgiver til å drøfte bruken av deltidsstillinger med de tillitsvalgte minst én gang i året.

Oppvekst

Vi ønsker en god fellesskole der alle skal kunne utvikle sine evner på en best mulig måte uavhengig av foresattes ressurser.

For å få til dette må vi:

- sikre at alle som har behov for det får tilpasset undervisning
- styrke prinsippet om tidlig intervensjon i alt arbeid som retter seg mot barn og unge. Vi ønsker å revidere rutiner for tverrfaglig samarbeid.
- sikre at barn med innvandrerbakgrunn behersker norsk før skolestart.
- styrking av skolehelsetjenesten i grunn- og videregående skole.
- kvalitetssikre hvordan barnehage og skole jobber med mobbeproblematikk.
- arbeide for at næringslivet tar inn flere lærlinger.
- atyrke bekjempelse av fattigdom hos barn og unge. Foreldres økonomi skal ikke være til hinder for barns deltakelse i fritidsaktiviteter.
- øke pedagognormen i barnehagen
- holde tett kontakt med de ulike utdanningsinstitusjonene, for å sikre kommunen kvalifisert arbeidskraft.
- fortsatt fokus på videreutdanning og kompetanseheving i skole og barnehage
- opprette barneteam etter modell fra ungdomsteam.
- barn med spesielle behov tilbys SFO-ordning utover 4.klasse gratis.
- tilby leksehjelp som fast ordning ved alle skoler.
- resurspersoner i nærmiljøet bør involveres systematisk gjennom en registreringsordning på alle skoler.
- styrke barns rett til å ta egne valg.
- gjennomgå retningslinjer for bekymringssamtaler ved negativ sosial kontroll og bekymringsfull adferd. Sterkt fokus helt fra barnehage. Foreldreveiledning, foreldremøter forberedes med tolk ved behov
- hjelpe barn til aktivt sosialt liv og i fritiden. Arbeide for at foresatte bidrar med en positiv innstilling og velvilje som sikrer barna egen utvikling og en gradvis selvstendiggjøring i forhold til egne foresatte, familie, tradisjon og kultur.
- Fredrikstad Arbeiderparti vil arbeide for at rådgivningstjenesten i ungdomsskolen må styrkes, særlig med tanke på yrkesfagene. Rådgiverne må ha mer tid til hver enkelt elev og må være godt oppdatert på utdanningssystemet og hvilke muligheter som finnes, også innen yrkesfag.

Integrering

Fredrikstad skal være en åpen og inkluderende by. Fredrikstad Arbeiderparti vil jobbe for god integrering av innvandrere og asylsøkere, slik at de som skal bo i byen vår raskt kommer i gang med et meningsfylt liv og blir bidragsyttere til fellesskapet.

For å lære språk og bli kjent med byen og omgivelsene, er det viktig å ha noen å være sammen med. Fredrikstad Kommune samarbeider i dag med Frivillighetssentralene for å rekruttere besøksvenner/faddere til innvandrere og asylsøkere. Dette arbeidet bør forsterkes. Det er viktig at ikke bare etnisk norske rekrutteres, men at også innvandrere blir brukt som en ressurs i dette arbeidet. Slike besøksvenner/faddere kan for mange være den

608 eneste måten å få kontakt med det norske samfunnet på. Slike faddere kan være en
609 inngangsport til å bli engasjert i ulike fritidsaktiviteter.

610
611 Fredrikstad har et rikt kultur- og idrettsliv. Det er viktig å legge til rette for at innvandrere får
612 muligheten til å delta i meningsfylte fritidsaktiviteter. Fredrikstad kommune må derfor
613 samarbeide aktivt med kultur- og idrettslivet for å integrere flest mulig.

614
615 Det er viktig å sørge for god veiledning av innvandrereforeldre, slik at de blir i stand til å
616 utføre foreldrerollen i Norge til beste for barna. Å hindre sterk sosial kontroll av ungdom er
617 et sentralt tema. Det er blant annet viktig å arbeide aktivt mot bruken av barnehijab og for
618 jenters frihet og selvstendighet. God informasjon om barnevernet er en forutsetning for at
619 det ikke oppstår misforståelser om hvordan barnevernet jobber og hva som er barnevernets
620 intensjoner. Det er viktig å engasjere innvandrerfamiljene i dette arbeidet, og
621 innvandrersamfunnene bør bidra i samarbeid med kommunen, for eksempel ved å
622 arrangere kurs og temakvelder.

623
624 Det er mange innvandrere og asylsøkere som ikke kan svømme. At barn og unge ikke kan
625 svømme kan få tragiske følger. Det gjør også at det blir vanskelig å delta på ulike aktiviteter
626 som fremmer integrering. Fredrikstad kommune bør derfor sørge for å ha rutiner som
627 avdekker hvilke elever som ikke har tilstrekkelig gode svømmeferdigheter, slik at disse
628 elevene kan få gratis svømmeopplæring.

629
630 Å være i jobb er svært viktig for god integrering. Fredrikstad kommune må i samarbeid med
631 næringslivet legge til rette for at flest mulig får god og meningsfylt arbeidspraksis eller
632 ordinær ansettelse. Også innvandrerungdom trenger jobberfaring. Uten nettverk og gode
633 norskkunnskaper er det ikke lett å skaffe seg for eksempel sommerjobb. Sommeren kan bli
634 lang og ensom uten noe å ta seg til, særlig for ungdom uten nettverk. Fredrikstad kommune
635 bør derfor øremerke et antall sommerjobber.

636
637 Utdanning er nøkkelen til integrering og økt sysselsetting. Det er viktig å satse på
638 voksenopplæring, slik at flest mulig kan kvalifisere seg til ledige jobber. Det er også viktig å
639 sikre god veiledning i ungdomskolen, slik at overgangen mellom grunnskole og videregående
640 opplæring blir best mulig. Dette er særlig viktig for elever som har vært kort tid i
641 grunnskolen og som har svake norskkunnskaper.

642
643 Arbeiderpartiet vil:

- 644 • stille sommerjobber til rådighet for innvandrerungdom, særlig for enslige asylsøkere
- 645 • sørge for integrering og økt sysselsetting av innvandrere gjennom god arbeidspraksis
- 646 • samarbeide med kultur- og idrettslivet for å integrere flest mulig
- 647 • styrke rådgivingstjenesten, slik at overgangen mellom grunnskolen og videregående
- 648 skole blir best mulig
- 649 • arrangere sommerskole for elever som trenger å styrke sine norskkunnskaper
- 650 • forsterke arbeidet med å rekruttere besøksvenner/flyktningevenner/faddere i
- 651 samarbeid med ulike frivillige organisasjoner
- 652 • sørge for at alle skolene i kommunen har oversikt over elevenes svømmeferdigheter,
- 653 og at elevene blir oppfordret til å ta imot tilbud om gratis svømmeopplæring, gjerne i
- 654 samarbeid med frivillige organisasjoner

- 655 • utrede muligheten for å legge til rette for å hjelpe innvandrerfamilier inn på det
- 656 ordinære boligmarkedet i hele kommunen
- 657 • i større grad bruke FRIS og introduksjonsprogrammet til foreldreveiledning
- 658 • samarbeide med innvandrerorganisasjonene for å veilede innvandrerforeldre
- 659 • øke den flerkulturelle kompetansen i barnevernet
- 660 • utarbeide en ny mangfold- og integreringsplan for Fredrikstad kommune

661

662

663 Likestilling

664 For Fredrikstad Arbeiderparti er likestilling en sentral del av frihetskampen. Selv om vi har
665 kommet langt, er vi ikke i mål. Vi har fortsatt et kjønnsdelt arbeidsliv med typiske kvinne- og
666 mannsyrker. Vi snakker fortsatt om kvinne- og mannsyrker. De formelle rettighetene er der,
667 men folk opplever forskjellsbehandling. Spesielt synlig er det innenfor arbeidslivet hvor
668 kvinner jobber deltid, menn fulltid og det er fortsatt mangel på lik lønn for likeverdig
669 utdanning. Andre opplever det setter stengsler for å delta i samfunnet på lik linje som
670 andre, mens andre opplever seksuell trakassering og nedverdiggende situasjoner. Vi må
671 arbeide videre med økt likestilling. Målet må være den mest likestilte kommunen i landet
672 hvor hvert enkelt menneske skal kunne velge fritt og der felleskapet stiller opp.

673

674 Fredrikstad Arbeiderparti vil

- 675 • sikre at normen i Fredrikstad kommune skal være heltid
- 676 • sikre lik lønn mellom likeverdige grupper
- 677 • sikre likevekt mellom kvinner og menn i typiske kvinne-/mannsyrker
- 678 • jobbe for å få flere kvinner inn i lederstillinger
- 679 • jobbe for bedre integrering med hovedvekt lagt på kvinner og sosial kontroll
- 680 • utarbeide likestillingsplan for kommunen
- 681 • sikre gode rutiner for å unngå seksuell trakassering
- 682 • evaluere tiltaksplan for vold i nære relasjoner
- 683 • synliggjøre og hedre historisk sterke kvinner fra Fredrikstad gjennom infoskilter, navn
- 684 på gater og plasser o.l.
- 685 • ha en prøveordning for hovedutvalgsmøter på dagtid